

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Epist. VII. Polycarpo Antistiti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

EPISTOLA III.

& documentum 79.

Eidem Cajo.

Quarenti Cajo quam vim habeat hoc adverbium *repente*, quando dicitur de opere incarnationis, forte Malach. cap. 3. Respondet S. D. repente idem esse atque præter spem, & etiam quando quod huculque erat obscurum profertur in lucem.

Si quaeras quomodo Deus manifestetur per incarnationem; & quomodo etiam incarnatio post istam manifestationem maneat mysterium occultum? Hoc ad alios pertinet: explicat tamen hic S. D. & late Theologi in 3. p. q. 1. agentes de cognoscibilitate hujus Mysterii.

V. Resolutionem 19.

EPISTOLA IV.

documentum 80.

Eidem Cajo.

Explicat quomodo Christus cum sit Deus, sit etiam homo, de quo etiam Scholastici cit. V. Resolut. 19.

EPISTOLA V.

& documentum 81.

Dorotheo ministro seu Diacono.

Explicat quid sit caligo divina, per sequentes sententias Mysticas.

1. Divina caligo lux est inaccessa quam inhabitare Deus prohibetur.

2. Et cum quidem sit inexpectabilis, propter exuberantem supernaturalis luminis effusionem, ad hanc pertingit quisquis Deum nosse, & videre meruit.

3. Eoque ipso quo neque videt, neque cognoscit, in illo vere, qui visionem & cognitionem superat existit.

Circa primam, vide M. T. q. 1.

Circa secundam, quomodo pertingat ad istam lucem inaccessibilem, qui Deum videre meruit? supra diximus intelligi de vidente seu cognoscente Deum in hac vita, qui melius eum videt, quando non videt aliquid in Deo, sed cognoscit esse prorsus invisibilem & incognoscibilem pro hoc statu quo ad quid est.

Circa tertiam, quare dicat existere in Deo verè, quando quis neque videt, neque cognoscit? Perionius pro *existit* legit *versat*, id est, vere in Deo cognoscendo occupatur & exercetur: nam qui aliquid videt, potius existit, versat, & occupatur in creaturis, quarum imaginem videt, & ad cujus similitudinem Deum nititur cognoscere.

V. Resolutionem 42.

* *

EPISTOLA VI.

& documentum 82.

Sospitro Sacerdoti.

Monet illum, ut potius in veritate sua-
mdenda, quam in falsis opinionibus oppugnandis laboret. Quia non eo ipso quod falsitas appareat, veritas innotescit: sicut non necessario cognoscitur esse hominem, qui cognoscitur non esse equum.

Ubi advertit D. Maximus non improbari à Dionysio studia Patrum in hereticis refutandis; sed non in hoc præcipuum studium ponendum esse, ut contra alios dicatur, sed ut eruditè & exactè veritatis ratio exponatur, qua bene cognita, errores evanescent. Exemplum affert Nestorii, qui dum Arii & Apollinarij placita convellit, in alias æque absurdas hæreses declinavit. Una est enim via veritatis, at errorum plurimæ: & qui ab uno errore declinat in alium potest incidere; qui tamen veritatem sequitur, omnes errores devitat.

V. Resolut. 66.

EPISTOLA VII.

pro documentum 83.

Polycarpo Antistiti.

Ne contentiosè agat cum infidelibus, sed veritatem stabilitat, qua falsitates eorum corrumpant: & ne etiam convicia eorum curet. Ubi etiam specialiter contra Apolliphantem sophistam argumentum insinuat Polycarpo desumptum ex ecclypsi miraculosa, quam ipse Apolliphantes simul cum Dionysio, dum essent in Ægypto juxta Heliopolim, tempore Passionis fuerat demiratus, & fateretur divinarum rerum vicissitudines fuisse.

De hac mirabili Ecclypsi meminisse Evangelista Marcus cap. 15; Luc. cap. 23. dicens: erat autem ferè hora sexta, & tenebra factæ sunt in universam terram usque ad horam nonam, & obscuratus est Sol. De quo miraculo plura dicenda nobis erant, nisi hoc esset extra chorum saltare: breviter tamen liceat advertere plura mirabilia in hoc miraculo contineri. Primum, deficere solem per ecclypsim seu per conjunctionem Lunæ cum ipso in eodem puncto ecclyptricæ: cum tamen eo tempore Luna distaret ab illo per dimidium cali in plenilunio scilicet, quando Pascha à Judæis celebrabatur. Unde necesse fuit in ea hora totum cursum peragere, qui quindecim diebus peragendus erat. Secundum, ecclypsim obumbrare totam terram, quod naturaliter non potest contingere: cum enim Luna sit minor sole, non potest totum solare corpus operire; & cum sit in celo seu in situ multo inferiori, solum potest facere umbram illis qui sub illa existunt in aliqua parte terræ directe sicut Lunæ correspondente. Unde necesse fuit, quod ab Angelis impedirentur in orbe solari radii illi, qui à Luna comprehendi non poterant: vel quod

quod ita compressi à sole exire cogentur, ut omnes in corpus Lunæ incidere, quod aliis magis placet: & denique quod non solum à Luna impedirentur radii directe in ipsam tendentes, sed quod miraculose impediretur Lux, quæ ex diversis partibus terræ posset percipi ob distantiam cæli, vel sicut solis sicut Lunæ. Tertium durasse tenebras ab hora sexta usque ad horam nonam, mirum per tres horas, quod naturaliter nunquam accidit in eclypsibus propter continuum motum horum duorum planetarum. Unde necesse erat quod Luna saltem detineretur ne suo breviori motu solem pertransiret. Quartum, quod Dionysius notavit his verbis: quomodo viderimus illum Lunæ occursum ab Oriente cepisse, & usque ad solis extremitatem pervenisse; ac tum demum recessisse; & rursum, non ex eadem parte occursum illum & recessum exitisse, sed ex adverso diametri &c. Res enim est insolita, quod Luna ab Oriente solem subeat: & mirabile est quod cum ab Oriente venerit, ad Orientem iterum recessisset. Quæ summam attigisse sufficiat.

EPISTOLA VIII.
pro documento 84.

Demophilo Monacho, de propria operatione & clementia.

Exemplis monet mansuetudinem, & clementiam: ipsi quoque Demophilum reprehendit quod acriter se gessisset adversus quendam penitentem, & irreverenter respectu Sacerdotis. Assertque visionem quandam Episcopi Carpi, qui cum aliis esset mirissimus, & visionibus divinis adeo assuetus ut nunquam sacros mysteriorum ritus auspicaretur nisi prius ipsi inter preparatorias Orationes sacra quædam, & propria visio apparuisset: adeo tamen indignatus fuit, quod infidelis quidam hominem alium jam fidelem ad errorem suum seduxisset, ut precaretur DEUM, ut semel amborum vitam fulgore immisericorditer abrumperet. Tunc vidit cælum apertum & JESUM ad januam stantem; infernumque etiam subter terram apparentem & ad voraginis ora homines illos trementes stare, & jamjam collapsuros plures serpentes, & alii etiam homines precipites dare moliebantur: quod scilicet Carpus gratanter videbat & postulabat fieri. Tunc JESUS extendens manum illos detinuit, & Angelorum ministerio à periculo liberavit, Carpoque dixit: *Manu jam extensa percutite me, siquidem adhuc paratus sum demum pro hominibus salvandis pati, illudque libentissime, ne demum alii homines peccent. Ceterum considera, non tibi expediat hanc istiusmodi viam & cum serpentibus mansuetudinem DEI, ac bonorum clementissimorumque Angelorum consortio præferre.*

Additque S. D. hæc sunt quæ ego cum audiverim vera esse credo.

Circa quam visionem quaeres inde col-
Thom. à Jesu Oper. Tom. II.

legerit S. D. veram esse? Ratio dubitandi est primo, quia species hujus visionis est subiecta fallacii demonum, non enim est visio intellectualis, cum tot figuris & imaginibus constet: visiones autem imaginariæ deceptionibus sunt obnoxie, & multo magis corporales & externæ, qualis illa videtur, cum non fuerit in raptu, imò dum Carpus orationi vacaret. Secundo quia non bonus effectus sequutus est Carpo ex illa: cum gauderet de periculo illorum hominum, & eorum casum exoptasset. Tertio quia excitabat Carpum ut percuteret Christum, quod Christus non debebat persuadere. Quarto quia Christus dicebat se libenter iterum pati sustinere ne homines peccarent: cum sine peccato iterum illum crucifigentium non posset hoc fieri.

Dicendum tamen est pluribus rationibus potuisse sibi persuadere Dionysium revelationem istam fuisse veram. Prima est qualitas subiecti seu ipsiusmet Carpi, quem S. D. dicit insigni puritate præditum. & ad contemplationem aptissimum. Secunda fuisse valde assuetum similibus theophaniis & apparitionibus, quod multum interest ad melius discernendas bonas à malis. Tertia visionem non esse alias oppositam Scripturæ sacre aut bonis moribus, imò ordinatam ad exercitium clementiæ & charitatis. Quarta non esse de re vana & oiosa, imò valde utili: tum ad instructionem fidelium, tum ad removendos à Carpo illos affectus indignationis &c.

Unde ad primam rationem dubitandi facimus non esse revelationem intellectualem, sed vel imaginariam vel externam, & proinde subiectam deceptionibus, sed non inde sequitur deceptionem inventi in ea: cum à potentia ad actum non valeat argumentatio. Ad secundam illas affectiones malas non fuisse effectus illius revelationis, sed ortas ex zelo indiffereto, quem jam antea mente conceperat. Ad tertiam verba illa Christi (*percutite me*) non erant ad suadendam percutiorem, sed ad ostendendum paratum magis esse Christum ad similia patiendum quam ad homines illos ita crudeliter statim condemnandos. Ad quartam dicit Pachymara, illud, *ne alii homines peccent*, supplendum *crucifixores*: ac si diceret: paratus sum iterum pati, tantum non per homines, ut ne turis peccent homines, & videtur congruere litera Perionii *mibi hoc pergratum est, dum alii homines non peccent*. Sed non est cur veniamus ad has legendi angustias: quod enim Christus libenter iterum paratus sit pati ne homines peccent; non est velle peccatum crucifixorum: sicut nec cum primo & semel mortuus est, hoc peccatum voluit, sed permisit. Maxime quia si vellet, posset iterum pati, sine peccato crucifigentium qui potestunt ex ignorantia omnino invincibili hoc facere. Hanc dubitationem hinc excitavi, ut ex illa & alibi dictis inferatur quid circa alias similes visiones dicendum sit, cæteris paribus, V. Revolution. 57.